

# SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

**Po pošti prejemnik velja:** Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.  
**V administraciji prejemnik velja:** Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.  
Posamezne številke veljajo 7 kr.  
**Naročnino prejema** upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

**Naznanila (inzerati)** se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

**Rokopisi** se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

**Vredništvo** je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

**Izhaja vsak dan**, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 242.

V Ljubljani, v ponedeljek 21. oktobra 1889.

Letnik XVII.

## Naše časopisje.

I.

V našem družbinskem življenji prepogostokrat nahajamo nevesele prizore. Kdor je bistroviden in je videl le kos sveta, strmeli bode nad topostjo, mlačnostjo in površnostjo, vsled katerih napak razni stanovi in osebe sami sebe delajo odvisne, nezmožne in nesposobne za boj, bodisi v narodnem, političnem ali gospodarskem oziru.

Kakor bi jih težila mōra, gazijo mnogi posamezniki med našim narodom, in ne samo iz obrtniških in delavskih krogov, temveč iz takozvanih razumnih stanov, v podložnost in odvisnost ter prepuščajo iz servilnosti premetenemu človeku koristi naroda in dežele, drznemu tujcu rodna tla. Tega hlapčonstva oziroma slavohlepja ne moremo prištevati narodnim krepostim, marveč so grde maroge v socialnem življenji, katero propada vsled absolutizma posameznikov na eni in vsled slepega hlapčonstva na drugi strani. Bistroviden opazovatelj razmer mora priznati, da je ta slepa in oboževalna podrejenost ljudij posledica lastne krivde, da postrežljivost in služnost ne pohajate še iz prirojene skromnosti, temveč iz nedostadne omike in nezmožnosti v vsakem oziru. Odkod vse to izvira, o tem bi mogli mnogo mnogo pisati ter opozarjati na pobeljene grobove, vendar bodi danes tu omenjen le vir občnega zla, ki nam največ škoduje.

Časopisi so, kakor trdijo, velemoč. Mi pa dostavljamo, da so dobri časopisi in knjige istinito velemoč le pod tem edinim in glavnim pogojem, ako je ta tisk tudi razširjen. Še tako dober list in najboljša knjiga ne koristi nič, ako nista razširjena in ležita po predalih.

Kaj pa so dobri in slabi časniki? Časnik je to, kar jezik človeški. Oba sta sredstvi, s katerima

človek izraža svoje misli. Jezik ni slab ali dober, temveč le njegova poraba. In tako je s časnikom. Slab jezik napravi mnogo škode, še večjo pa slab časnik, ki z malo potnino v kratkih urah prebreme vso deželo ter mami in trapi ljudi. Slabo časnikarstvo je mavrica slabega, ki razširja največje zmote; slabi časniki in slabe knjige okužijo srca in duhove ter uničijo prave pojme božje in človeške pravice. To strašno orožje pa imajo naši nasprotniki v rokah, bodisi da so prostozidarji ali da živé in delujejo v enakem duhu. „Ko so ljudje spali, prišel je sovražnik in ljuliko zasejal med dobro seme na njivo.“ Sovražnik je zasedel že marsikatero krščansko postojanko ali pa stoji pred vratmi, oborožen od nog do glave. Prebivalstvo je zavživalo strup, predno je vedelo, kaj pije. Ljulika je hitreje zasejana, nego je izruvana, strup močnejše uničuje organizem, nego leči zdravilo. Delo je torej veliko, boj je vroč, da rešimo, kar se more rešiti in potomcem prepustimo boljšo prihodnost. Nasprotniku ne moremo s prvim naskokom orožja izvit iz rok, dolžnost naša je torej, da ga pobijamo z resnico, z „odprtim vizirjem“, da kažemo svetu njegove pogubne namene.

Ali kar je najžalostnejše, je to, da toliko katoliških kristijanov podpira slabo, nasprotno nam časnikarstvo, celo taki, ki se ne strinjajo z načeli listov, ki se imenujejo dobre kristijane. Marsikdo se sramuje slabe družbe in se je ogiblje, ali najslabša družba, slabi časniki so mu vsakdanje razvedrilo, navadna hrana.

Ali naj križem držimo roke ter žalujemo na razvalinah? Slavní sedanji papež Leon XIII. je rekel: „Trudite se, da zadržite moč slabih časnikov.“ Torej odreči jim je treba v prvi vrsti duševno in gmotno podporo, v drugi vrsti pa podpirati dobro časopisje, ki je glavno sredstvo proti slabemu. Pij IX. je govoril pomenljive besede: „V sedanjem času potrebujemo več zagovornikov resnice spe-

resom, nego zagovornikov z besedo na leci.“ „Mi se bojujmo, a Bog bode zmagal“, rekla je devica orleanska.

## Kaj uničuje naše kmete?

VI.

So zopet mladiči, ki so se izučili pri rokodelcu, toda v svoji nespameti mislijo, da morajo takoj dobiti tako plačo, kakor pomagači, ki se trpinčijo v tovarni vže 20 do 30 let. Zasluži li tak-le 18letni mladenič na dan 1 gld. do 1 gld. 20 kr., to ni zánj, rad bi zaslužil vsaj 2 gld. na dan, in če je ne dóbi, zapusti delo, pa hajdi na — pot! Potika se po svetu, jesti si izprosi ter pozná saj nekoliko svet. Ščasoma se odvadi delu, in ko se popolnoma odvadi, gotovo mu delo več ne diši, saj ga pa tudi ne vzame nihče več v delo, ker dosti ne umeje. To so ti „vandrovci“, ki so se potikali pri nas sém-tertja po deželi ter težili, da ni dela, dasi bi se radi lotili dela. Vsak je izmed vas gotovo imel vže opraviti s takim človekom. Ako mu je človek dal krajcar, mu je tak postopač še zabavljaj. Gospodje z dežele bi nam lahko taci prizorov pripovedovali cele kōpe.

Kaj preostaje takemu človeku? Takoj si vé svetovati. Povrnivši se s potovanja domov, išče neveste, ter jo dóbi, bodi si vže na kakeršnikoli način, in se oženi. „Ko bode delalo dvoje rók“, pravijo, „lažje se preživita dva človeka.“ Toda ne dela dvoje rók. Jedne ne delajo, ker delati nečejo, druge pa kmalu ne morejo, ker skoro morajo oskrbovati deca, in bēda še huje pritiska v rodbini. Saj so vam znani ti obratni odnošaji in razmere, da mož, bivši rokodelc, sedi doma, ker ne more dobiti dela, se véda največ vsled svoje krivde, žena pa dela tlako v tovarni ali drugje za moža in otroke.

Mladeníči, koji so ostali domá pri gospodarstvu in niso vajeni potrpežljivo prenašati težave in trp-

## LISTEK.

### Pisma iz Italije.

XVII.

Pri ogledovanji rimskih znamenitosti mi je večkrat prišel na misel rek psalmista: „Omnis gloria ejus ab intus“. Taka je tudi pri Vatikanu, zlasti pa v palači. Saj to ni ena palača, marveč je več palač vkupe. Če stopaš pod desnimi kolonadami, prideš pred vhod palače. Tu stražijo vrli Švicarji, mladi lepi možje v srednjeveških uniformah. Stopim eno nadstropje više in dobim „permesso“ za muzej in galerijo. Potem stopam po velikanskih stopnjicah „scala regia“ kvišku in pridem po stranskih stopnjicah v kapelo Sixtino. Ta kapela je priprosta stavba, v kateri je edina imenitnost slikarija na oboku in stenah. Posebne važnosti je poslednja sodba, ki jo je na prednjo stran stene slikal Michelangelo. Zlasti hvalijo predstavo pekla. Sodnik pekla Minos ima obraz papeževga ceremonijarja Biagio da Cesena. Michelangelo ga je naslikal, ker se je izpodtikal nad nagimi podobami. Ko je prelat Biagio papeža Pavla III. prosil, naj veli odstraniti njegovo podobo, dejal je papež šaljivo: „Dragi moj, iz vie morem rešiti, do pekla pa nimam nobene moči“, in podoba je ostala. Slike so že jako okajene, stene razpokane. Moja sodba je ta: Božjega je malo na

sliki; Kristus je bolj Jupiter tonans, kot pa božji Sin, dasi je tukaj oster sodnik. Pavel IV. je dal naslikati nekaterim podobam nekoliko obleke. Sixtina je vendar-le hiša božja, Bogu posvečena kapela. Sicer pa je Sixtina v palači in tako ni vsakemu pristopna; vrh tega so Lahí takim rečem vajeni. Za naše kraje bi ne bilo.

Sedaj stopimo v Rafaelove „Stanze“ (sobane). Vendar so prej še tri dvorane, Galleria Pia, v katerih se posebno odlikuje Matejkova slika, Sobiesky pred Dunajem, potem gorkumski mučenici in žena, ki zavija glavo Aleksandra mučenca in skrbi za njegov pokop. Tretja dvorana pa zadeva le dogmo brezmadežnega spočetja Device Marije. — V staneh se okó ne more nagledati. Najboljša vojna slika na svetu je pač „Zmaga cesarja Konstantina nad Maksencijem“. V ložijah so po oboku slike Rafaelove iz starega in novega veka. Stene so precej obledele.

Pinakoteka ali zbirka slik je majhna, a mnogo vredna, ker so sami originali. Tu se posebno odlikuje Rafaelov „Spremenjenje Kristusovo na gori Tabor“. To je kaj nebeškega. Potem „Obhajilo sv. Jeronima“, čigar kopija je tudi v baziliki sv. Petra. Zeló všeč mi je bila tudi ena „Pietà“; tako namreč imenujejo tukaj žalostno Mater božjo z Jezusom v naročji.

Ako hočeš v muzej, moraš iz Vatikana vun, potem krog in krog bazilike; tam je vhod v muzej.

Na tej poti lahko ogleduješ cerkev od zunaj, in tu ti stopi pred oči njena velikost in mogočnost. V muzeji se vidijo kipi, sohe, živali, sarkofagi, bane, krasna starinska mozaična tla, vmes tudi slike. Posebne vrednosti pa so tapete, na katerih so vdane silno velike, mojsterske podobe iz življenja Jezusovega, umor nedolžnih otročičev itd.

Vatikan smé biti ponosen na svoje zbirke, ki so gotovo izmed najdragocenejših na svetu. Zato je pa tudi ljudstva obilo; voz za vozom drdrá tječaj. Večidel so Francozi in Nemci, pa tudi Angleži, Rusi in kajpada tudi domačini.

Sv. Pavel zunaj mesta. Via Appia te pelje do tega svetišča. Bila je prej na tem mestu velikanska bazilika, a pogorela je leta 1823. Papež Leon XII. je s pomočjo vesoljnega krščanstva počel zidati novo, le nekatera dela so ostala od pogorišča. Posvetil jo je papež Pij IX. l. 1854. Razdeljena je v pet ladij, katere deli 80 granitnih stebrov. Človek se sprehaja po tej cerkvi, kakor po stebrovem gozdu. Tla so gladka, da se človeška podoba v njih odseva. Nad konfesijo, v kateri počiva polovica teles apostolskih prvakov, dviga se prekrasni marmornati ciborij, delo Arnolfa di Cambio. Izmed vseh mi je ta najbolj všeč. Rajni župnik Volčič je dal po tem ciboriju v šmarješki cerkvi napraviti tabernakelj. Krog in krog cerkve je fris, v katerem se nahajajo podobe vseh papežev. Videti so tudi podobe iz življenja sv. Pavla. Strop je ravan. — Bazilika ima

ljenja kmetijskega življenja, le težko se pozneje privadijo na to. Poljska dela opravljajo samo površno, in ko dorastejo polnoletni, oženijo se, da si opomorejo, in če ne dobé žene, koje bi jih držale in povsodi ne imele na vajetih, kmalu zgube grunte. Vidéč, da jim njih delo ne donaja nobenega dobička, da se zaman trudijo, priroščijo si česa vsaj takrat, kadar kaj imajo, in ko je vse prodano — gredó celó za hlapca. Ondi se morajo premagovati in zeló premagovati, ker se bojé glada. Sreča še, ako tu vzdržé. Dandanes imamo mnogo taci hlapčonov, koji so bili jednoč gospodarji. Kaj jih je privedlo tako daleč? Lenoba in hrepenjenje po dobrem življenji.

Mladenci, ki so šli v mesto se šolat ter seboj prinesli nestanovitnost, mlačnost in nagnjenje do užitkov svoje lastne nespametne volje, slabo se učijo, ponavljajo razred za razredom in odirajo stariše za težko prisluženi groš. Stariši se sramujejo pred svetom ter jih nečejo takoj vzeti domov. „Kaj bi neki rekli ljudje“, pravijo solznimi očmi, „saj vsak pravi, da smo hoteli imeti gospoda, zdaj bi ga vzeli na dom?! To ne more biti! Naj pa še ponavlja!“ In tako ponavlja prvokrat, drugokrat in v tretje, bodisi da deček postane v istini pametnejši po šolah in se poboljša, ali pa starišem pade mrena z oči in ga vzamejo domov. Koliko pa stojé taki nauki!

Ko pa to drugače ne gré, sin mora domov, naj ljudje porekó, kar jim drago. To se večkrat dogaja in sčasoma se vse pozabi. Ali slabše je, neče li tak sinček več domov radi sramote in ostane rajši v mestu v kaki službi, bodisi kakeršna-koli. Iz takih postanejo pozneje čisto najslabši postopači, ki delajo sramoto starišem in občini. Časih se utají življenje taci ljudij pred sorojaki, a tuji ljudje ga dobro poznajo in poznajo ga tudi njegovi rojaki. Marsikdo izmed vas, dragi čitatelji, je gotovo čul ali čital o ponarejalcih denarja, o strahu kranjske dežele Sicherlu vulgo Dimeži in dalje o Šenku, ti vsi so študirali in so tudi dospeli „visoko“! Resničen je pač rek: „Corruptio optimi pessima“, to je: Ako se prevrže nadarjen človek, iz njega postane najslabši izmeček. In če vprašamo, kaj je vse to prouzročilo? Brezmejno nagnjenje po užitkih in postopanje, ki tako rado ugaja mladini.

Četrta pot mladine in odraslih je pa ona v različne tovarne, največ v tovarne za bombaž, tobak in sukno. Tak-le revež tava večkrat nekoliko ur daleč po zimi, v blatu in dežji, da bi delal v tovarni za bôre 50 kr. mezde na dan. Ko bi vsaj te krvavo prislužene tri goldinarje prinesel domov! Žal, da vidimo take dečke posedavati po zakotnih krémah in beznicah pri vrčku piva in pri igri z ljudmi, ki te reveže obrajo in ogoljufajo za zadnji krajcar. Da bi pa deček ne skupil domá, ko bi prazen prišel, muči se po dnevi in po noči, da vsaj nekaj prinese starišem in jih potolaži. Kolikrat ubogi stariši hrepeneče domá čakajo teh par krajcarjev. Kako dolgo pa tak deček, 14 do 17 let star, to more vzdržati, vé vsakdo. Toda tovarniško delo ne uničuje še toli

naše kmetijske mladine, temveč prostopašno življenje, zlasti v mestu.

Prijatelji, kogar izmed vas to zadeva, spominjajte se teh besedij, svarite mladino, dokler še ni prepozno. Poučujte jo takoj v nežni mladosti, kako in česa ima delati! Pripominjajte ji vedno, naj dela to, kar je čula takó čisto od dobrega učitelja v šoli, od vestnega duhovnika na propovednici. To jo bode rešilo, branilo in nič drugega!

## Politični pregled.

V Ljubljani, 21. oktobra.

### Notranje dežele.

**Stalnemu kazenskemu odseku** je došlo 150 predlogovalnih predlogov, vzlic temu pa „Pol. Corr.“ izraža nado, da bo odsek še pred božičnimi prazniki končal svoje delo.

V sobotni seji **hrvatskega** sabora se je Barčičev predlog o zopetnem vtelesenju Dalmacije izročil posebnemu odseku 11 članov. Volitev poslanca Vrbanića je bila ovržena, zaradi česar se bo v bakerskem volilnem okraju razpisala nova volitev.

O znani zadevi s črno-rumenom zastavo v Monoru na **Ogerskem** poročajo madjarski listi: Monorsko orožniško poveljništvo je sodišču naznanilo, da se mu ni posrečilo dobiti dotične zločince. Sodišče je to sporočilo podžupanu. „Vaterland“ dostavlja tej vesti: „Seveda, saj se je tudi „primerno“ iskalo.“

### Vnanje države.

Črnogorski podaniki, 1200 po številu, so se že začeli v **Srbiji** naseljevati, in sicer v topliški dolini, v kateri večinoma prebivajo Arnavtje. Srbija bo imela od Črnogorcev tudi svojo korist, kajti bojevit in krepki Črnogorci bodo najboljši jéz zoper arnavtske roparske napade. — V soboto je skupščina s 84 proti 14 glasovom izvolila Pašića za predsednika.

**Bolgarsko** sobranje je sklicano na 27. dan t. m. — Iz Pariza se javlja: Princ biva tukaj v najstrožjem „incognito“; ne obiskuje ga skoro nikdo. To dokazuje, da potovanje njegovo nima političnega namena. V petek je bil celi dan pri vojvodi Aumaleskem, zvečer pa se je zopet v Pariz povrnil.

Nemški otroci v **ruskih** vzhodnje-morskih provincijah odslej ne bodo smeli več za carja v svojem jeziku moliti. Car je namreč zaukazal, da se morajo v vseh učilnicah molitve zanj opravljati ruski. Posebne izjeme bodeta smela sporazumno dovoljevati minister notranjih zadev in minister ljudske prosvete.

„Post“ oporeka trditvi listov, da je bil ruski car v **Nemčiji** hladno sprejet, ter dokazuje nasprotno s tem, da je car povabil cesarja Viljema, naj se prihodnje leto vdeleži velikih ruskih vojnih vaj, kar je cesar tudi sprejel. Berolinski dopisnik „Standard“-a je izvedel, da se je Bismarcku posrečilo carja preveriti o mirovnih namerah trodržavne zveze; car je bajé rekel, da tudi on želi mir. — „Presse“ je dobila iz Berolina vest, da bo tudi letos koncem oktobra šel vsled Bismarckovega vabila grof Kálnoky v Friedrichsrue, kjer bo ostal več dni ter se s kanclerjem posvetoval.

Konečno je določeno, da se bo **francoska** zbornica sešla 12. dan novembra. — Boulanger je jako nezadovoljen s svojim bivališčem na otoku Jersey-ju ter je bajé že sklenil, da se bo v Bruselj

preselil, čeravno sta mu Naquet in Déroulède imenu „republikanskega narodnega odbora“ zadržala neminljivo (?) udanost.

**Irski** katoliški nadškof v Dublinu, dr. Walsh, se je pričel resno baviti z mirno rešitvijo socialnega vprašanja. V tej zadevi je poslal listu „Times“-u pismo, iz katerega je spoznala „Pall Mall Gazette“, da dublinski nadškof posnema plemenite čine westminsterskega nadškofa-kardinala. List dostavlja: „Ko opazujemo najnovejša delovanja kardinala Manninga, nadškofa Walsha in rimskega papeža, vidi se, da hoče stara katoliška cerkev kakor v srednjem veku, takó tudi novejšemu svetu podeljevati stalne svetovne dobrôte.“ „Pall Mall Gazette“ je protestantski list; lepo je sicer, da takó odkritosrčno priznava zasluge katoliških cerkvenih knezov, vendar bi se jej pa ne bilo treba toliko čuditi, da „stara“ katoliška cerkev deluje kakor v srednjem takó tudi v najnovejšem času na korist človeštva. Cerkev je stara, toda duh njen je vedno mlad gledé moči, katero jej daje na veke njen božji Ustanovnik.

**Portugalski** kralj Ludovik I. je v soboto dopoldne ob 11. uri umrl. Pokojnik je bil pristaš političnega liberalizma, toda bil je ob enem tudi previden in moder vladar. Cerkvi ni dal pristojne prostosti ter je bil zaradi tega kardinal-nadškof ž njim v vednem prepiru; odločnost njegova pa je dosegla, da se je v vseh portugalskih naselbinah odpravilo suženjstvo. Naslednik na prestolu mu bo sin njegov, kraljevič Karol Ferdinand, vojvoda Braganški, rojen 28. dan septembra 1863 in oženjen z Amalijo, hčerjo princa Filipa Orleanskega, grofa Pariškega. Novi kralj se bo imenoval Carlos I.

Neki Etzenberger iz Curiha je **švicarskemu** zveznemu zboru predlagal, naj si vlada v inozemstvu izposodi 50 do 60 milijonov frankov, da bo takó Svica za vsak slučaj pripravljena. Židovski listi so ta nasvét z veliko radostjo kot koristen in premišljen pozdravili; seveda si pri tem mislijo: „A famoses Geschäfteche for unsere Lait.“

Nemški cesar in cesarica sta prišla v Monzo predvečer ob polu 10. uri dopoldne. Na kolodvoru so ju pričakovali **italijanski** kralj, vsi principi in princesinje, dvorniki in monški mestni zastop. Kralj je cesarja objel in poljubil, istotako cesarico. Crispi je pozdravil grofa Herberta Bismarcka. Mej navdušenim pozdravljanjem mnogobrojne množice so se odpeljali v kraljevi grad, kjer je bil opoludne družinski in zvečer slavnosten obed. Ker se je v dotičnem kraju utrgal oblak, večeraj ni bilo lova, marveč danes; zaradi tega se bo nemški cesar tudi še le danes zvečer iz Monze odpeljal. — Rimski dopisnik francoskega lista „XIX. Siècle“ pravi: „Letošnji proračun rimske občine sklepa s primanjkljajem dvanajstih milijonov — na vrata večnega mesta trka bankerot. Mej troški, katere je mestni svet dovolil za sprejem nemškega cesarja, je tudi 200.000 frankov za pomnožitev redarstva, 150.000 frankov za nove redarje na konjih, 70.000 frankov za občinsko stražo itd.“

## Izvirni dopisi.

**Z dežele**, 18. oktobra. Dné 10. t. m. zasedli so naši poslanci svoje prostore v deželni zbornici. Čuli in brali smo o mnogovrstnih predmetih, katere bodo razmotrivali. Zato nočemo še enkrat tu naštevati vseh načrtov in predlog, ki pridejo v tej sesiji na vrsto.

mного obiskovalcev, malo pa jih je, ki bi v cerkvi poklekli in vsaj očenaš odmolili. Marveč Budecker v eni roki, binokelj v drugi, tako gredó skozi cerkev in zopet vun. Najbolj me je pa zgrabilo, ko sem videl, da so notri oboroženi pazniki s pokrito glavo, ki sem ter tje hodijo, roke na hrbtu, glasno se pogovarjaje. To je že odveč. Ne bo dolgo, pa bo bazilika tudi „Museo nazionale“, iz katerega bo zopet vlada vlekla dohodke. Vnanja stran le-te bazilike je jako borna. Človek misli, da je to kaka tovarna. Le ponesrečeni stolp spominja na cerkev. Zopet „omnis gloria ab intus“.

Pol ure odtodi leži v pustem, nezdravem kraju „Abbazia alle tre Fontane“, katero imajo oskrbovati trapisti. Kraj je tako nezdrav, da jih mnogo na mrzlici zboli in umrje. Trapisti so ga obsadili s posebnim drevesom „Eukaliptus“, ki je pomoč zoper mrzlico. Iz te rastline delajo posebno zdravilo in drevo samo vleče ná-se zdravju škodljive snovi. Tisti dan so imeli menda vsi mrzlico, kajti brat nam je povedal, da so v obednici mesó vživali, dasi trapisti nikdar ne privolijo mesá prinesiti v obedno dvorano. Ker so bili pa vsi bolni, postala je obednica infirmarija in pod tem naslovom je bilo dovoljeno. V resnici so vsi slabi. In za koga žrtvujejo le-ti možje? Edino le človeštvu v prid; kajti posrečilo se jim je že precéj kultivirati ovo zemljo, tako da jim je laška vlada sama dala precéj zemlje v najem. In če bodo zboljšali svet, káko bo

njih plačilo? — Hodi z Bogom! — Vendar Bog ne bo nikomur ostal dolžan; to je njih edina tolažba.

Na dvoru opatiije stojé tri cerkve: 1. S. Paolo alle tre fontane. Legenda namreč pripoveduje, da je glava sv. Pavla, ko je bila odsekana od telesa, trikrat od zemlje odskočila in na vseh treh mestih so hkrati nastali studenci, ki še danes tekó. Pili smo od vseh treh studencev; vsak ima drugačen okus. Vsak studenec je vdelan v lep, marmornat spomenik, sličen altarlju. Vidi se tudi steber, h kateremu je bil privezan sv. Pavel, ko so mu odsekali glavo.

2. S. Maria Scala Coeli. Ta je rotunda; v njej počivajo ostanki sv. Zenona in mnogo drugih vojakov, ki so za Jezusa prelili svojo kri.

3. SS. Vincenzo ed Anastasio, katerega služi trapistom za božjo službo. Je silno stara, popolnoma priprosta, vendar se v njej lahko moli.

Posebno lepa je tudi bazilika „Maria Maggiore“ ali po naše Marija Snežnica. Pa ker je bila od pešpotovalca v „Danici“ obširno popisana, ne bom se dalje mudil pri nji. Idimo rajši k sv. Lovrencu zunaj mesta. Ta cerkev je bila rajnemu Piju IX. posebno pri srei. Mnogo je storil zánjo. Pred njo postavil je na visokem granitnem stebru podobo sv. mučenca, fasado je dal ozaljšati z lepimi mozaiki, notranjo stran pa okrasiti z lepimi freskami, katere so gotovo najboljše izmed vseh modernih, kar jih je v Rimu. Predstavljajo življenje in trpljenje svetih dijakonov

Štefana in Lovrencija. V tej cerkvi sta dva ambona za list in evangelij. Konfesia je jako bogata in hrani telesa sv. Štefana, Lovrencija in Justina. Za velikim altarljem je nižja kriptá, ki pa vendar dobiiva svetlobo iz cerkve. Tu se kaže kamen, na kateri je bilo položeno mrtvo telo sv. Lovrencija. Pozná se še dobro sled krvi. Čisto v zadnjem koncu je povprečna kapela, v kateri je pokopan slavní Pij IX. vsled lastne želje. Določil je sicer, da mora biti spomenik čisto priprost, in da ne sme stati viši nego 400 škudov, t. j. 2000 goldinarjev. Toda reklo se je: Ta papež, ki je bil od božje previdnosti toli odlikovan, ki je toliko storil za Rim in krščanski svet, ta papež zasluži boljši spomenik. Šla je prošnja med svet, in ne zastoj. Kapela sicer še ni izdelana, a že zdaj se vidi, da bo najlepša v Rimu. V zidu so kasete, v katere pridejo imena vseh dobrotnikov, večidel škofov. Kamor pogledaš, samo zlató in mozaik. Na plošči groba pa je mrtvaška glava in napis: Ossa & cineres Papae Pii IX., aetatis..., pontificatus... Orate pro eo. —

Poleg bazilike je rimsko pokopališče, ki se razteza neizmerno daleč. Kmalu pri vходу so arkade, v katerih se nahajajo nekateri umotvori, vendar ni primere z onimi v Genovi. Dalje je cerkev, postavljena od papeža Pija IX., vedno zaprta. Na pokopališču je polno cipres. Spomeniki so bolj krščanski. Večidel na vsakem se vidite črki: A. Ω. Sprehajajo se po pokopališči pridem tudi do nekega

Toliko bodi omenjeno, da, ako se to vse vresniči, kar je visoka deželna vlada predložila in kar je predložil slavni deželni odbor, — bode za nas kmete, oziroma davkoplačevalce, neizmerno breme.

Le pomislimo nekoliko na sedanje naše žalostno stanje. — Toča, povodenj, suša in druge vremenske neizgode doprinašajo nam toliko škodo, da bi nam bilo kmalu obupati. — Ali kaj pomaga tarnanje! To so le prazne besede, s katerimi se ne dá prav nič pomagati. Dela se je treba poprijeti, bodisi posamič, ali pa po gésu presvetlega vladarja našega, to je, — skupno.

Možje, ki ste davkoplačevalci, kateri poznate požrtvovalnost, s katero si odtrgamo denar, da poplačamo zahtevana cesarske davke, da priskočimo na pomoč občinskim potrebam, da oblečemo sebe in svojo družino itd., — bodete li nemi k vsemu, kar se hoče sklepati v deželni zbornici? Bodete li molčali k temu, da se toliko ogromno število tisočakov obesi na obremenjena ramena naša?

Kaj pa, ko bi slavna zbornica z nekaterimi načrti za par let počakala? Saj menda niso vsi načrti tako nujni in neobhodno potrebni? N. pr. novo ljubljansko gledališče! Ali ga morajo precej začetni staviti? Ne zadostuje li še par let, — recimo deset, — ljubljanska čitalnica, kjer se pri dramatičnih predstavah kratkočasi mestna gospôda?

Deželani, kateri bi gotovo največ morali šteti za novo gledališče, nimamo prav nobenega haska od njega, kajti oni kmet, kateri se hodi v gledališče likat in omikat, je gotovo tako redek, kakor bela vrana.

O tem bi se dalo še marsikaj govoriti, — a pustimo za danes, morebiti bomo prisiljeni resnejše besede o tem izpregovoriti.

Se nekaj! Župani posameznih okrajev naj pošljejo svojemu zastopniku v deželni zbor pismeno prošnjo, da kot zastopnik davkoplačevalcev dotičnega okraja takrat, ko pride na vrsto debata tikajoča se novega gledališča, — ne glasuje za večjo svoto.

Mislím, da si bomo tem potom le nekaj pridobili. Ako se podvzajajo veljavni možje posameznih okrajev, morda ne bode prepozno?

To je, mislim, opravičena tirjatev naša, katera se gotovo ne sme in ne more prezirati in meni nič tebi nič zavreči v molčeči koš!

**Z Notranjskega**, dné 19. oktobra. Gospodje deželni poslanci bodo obravnavali letos novo občinsko postavo. Silno važno je, da se ta postava za kmetško ljudstvo ugodno reši. Saj ima vsak tudi najpriprostejši delavec vedno kaj opraviti pri svojem županstvu. Najvažnejše je vprašanje, naj se li napravijo velike občine, ali naj se tudi male ohranijo? Večina občinskih odborov, kolikor so pisalci razmere znane, izrekla se je v tem smislu, da bi se ne delale prevelike občine, ter tako ne nalagala ljudstvu nova bremena. Ljudém bi bilo najbolj ustrezno, ko bi se občinske in farne meje stikale. K farni cerkvi veren kristijan največkrat zahaja in najljubše mu je, ako h krati opravi tudi svoj posel pri županu.

spomenika, vrhu katerega stoji sv. Peter, in podáje vojniki pred njim klečečemu meč in zastavo. Pogledam bolje in vidim, da je to spomin na padle vojake, ki so se l. 1867. za papeža bojevali. Kaj stori rimski mestni zbor? V znožji vdela kamenito ploščo s sledečim napisom: Questo monumento che il governo teocratico ergeva a ricordo di mercenari stranieri Roma redenta lascia ai posteri testimonio perenne di tempi calamitosi. S. P. Q. R. 24. okt. 1871. Slovenski: Ta spomenik, ki ga je postavila teokratska vlada tujim najemnikom, pusti odrešena Roma potomcem v večni spomin na žalostne čase. Senatus Populusque Romanus. Glossa.

Važna je cerkev „S. Croce in Gerusalemme“ radi svetih ostankov. Tu sem namreč videl tri precéj velike kose pravega sv. križa, ki so lepo vdeleni v srebro. Potem pravi žebelj, ki je prebodel Jezusovo telo; desko z napisom; del križa desnega razbojnika; prst sv. Tomaža, s katerim se je dotaknil Kristusove strani, in telo sv. Teodora, mučenca.

Blizu Laterana je še drugo svetišče, svete stopnjice, po katerih je Jezus stopal v Pilatovo palačo in vrh katerih je bil predstavljen ljudstvu z besedami: „Ecce homo!“ Pod stopnjicami sta dva izvrstna kipa: Judež poljubi Jezusa, in Pilat z Odrešenikom. Ljudstva je tukaj posebno ob petkih in v postu obilo.

O „Ara coeli“ je bil že govor. Cerkev ostane in tudi nekoliko frančiškanov je še pri cerkvi, da

Pri tem nima nobenih stroškov in ne zamudi tudi ničesa.

Ko bi se pa napravile velike občine, moral bi marsikdo 2—4 ure daleč k županu hoditi ter bi celi dan zamudil in mnogo denarja zapravil. Drznem si tudi trditi, da bi bilo treba pri velikih občinah mnogo večje občinske doklade, kakor do sedaj. Male občine imajo prav nizke doklade, — 5—10%, — pogledajte pa v davčno knjižico, koliko morajo plačevati pri mnogih velikih občinah za upravo in za druge potrebne in nepotrebne stvari! Pri velikih občinah je župan imeniten gospod, ki zahteva za-sé precejšnjo plačo; tajnik mora biti izurjen in tudi dobro plačan. Pri malih občinah ima župan kaj majhno plačo, in gospod učitelj ali pa kdo drugi, če ni sam župan dovolj izurjen, opravi vse pisarije za neznatno nagrado. Ustrezno bi bilo z napravo velikih občin jedino uradništvu, ki bi rado del svojega posla prepustilo občinam. Že tako nadlegujejo župane z nepotrebnimi pisarijami, sedaj bi jim to breme radi še povečali.

Gospodje poslanci, ako je Vam v resnici gmotni in duševni blagor ljudstva pri srcu, naredite postavo, ki bode ustrezala ljudstvu, to je, kmetškemu prebivalstvu, in nikar ne glejte na ugodnost uradništva!

**Iz Prage**, dné 16. oktobra. (Dalje.) Dalje se našteva v adresi, da kmetški in obrtniški stan leto za letom hirata in se radi tega deželni zbor češki zateka pod varstvo Nj. Veličanstva, proseč ga, naj izvoli odrediti revizijo in preuredbo sedanje ustave v zmislu narodne ravnopravnosti in češkega državnega prava, kar je cesar sam priznal s kraljevim reskriptom z leta 1870. Formalno se torej predlaga, naj se od 37 poslancev podpisani predlog izroči petnajstčlanskemu odboru, kar se je tudi zgodilo. Razprava se pa stoprav prične o tem predlogu pri drugem čitanji.

Mladočeška adresa, jedva porojena, mora se reči, da je tudi pokopana. Mladočeška adresa do prestola slôve istotako, kakor „sramota“, o koji vrli Marjetin brat, umirajoč, pravi:

„Wenn erst die Schande wird geboren,  
Wird sie heimlich zur Welt gebracht,  
Und man zieht den Schleier der Nacht,  
Ihr über Kopf und Ohren;  
Ja man möchte sie gern ermorden.  
Wächst sie aber und macht sich gross,  
Dann geht sie auch bei Tage bloss  
Und ist doch nicht schöner geworden.“

Stari Rimljani rekali so o nekaterih stvaréh: „Quod licet Jovi, non licet — bovi.“ Baš tako je s to mladočeško adresô do prestola. Češko koronanje, vrejenje državnopravnega češkega pitanja, to so najsvetejše in najiskrenejše želje vsakega odkritosrčnega Čeha. Toda za reševanje tako važnih in svetih stvari kompetentni so samo v to poklicani krogi — in kot takega se pač ne sme smatrati mladočeški klub. Saj se je cesar sam ob zasedanji delegacij gledé njegove večine izrazil: „Svedoča uboštva kmetškega ljudstva

opravljajo božjo službo. Treba bi bilo popravila in prenovljenja, a odkod vzeti? — Pred zakristijo je kapelica, v kateri se hrani Santo Bambino, le-sena podoba Jezuščka, ki je bila rezljana v 16. stoletji iz oljkega drevesa blizu Jeruzalema. O božiču se očitno izpostavi, zavita v dragoceno svilo, obsejano z dragocenimi kamni, in tedaj prihajajo o popoldanskih urah otroci v cerkev ter pesnikujejo in pridigajo na čast božjemu detetu.

Pobožni Rimljani si velijo prinesiti Bambino na bolniško postelj, in duhovnik jih blagoslovi z njim. Poleg cerkve je visoka plastaja, s katere je prelep razgled po Rimu. Spodaj pa se vidijo velikanska dela za spomenik Viktorja Emanuela, kateri bo z vsemi pripravami stal krog štirideset milijonov. Saj imamo; če pa ne bo dosti, bomo pa zopet grabili. Iz samostanov se na Laškem pripravljajo kaznilnice in vojašnice, in na mestih, kjer se je prej gojila čednost in se je lečila neareča, postavljajo dandanes spomenike Garibaldiju, Giordanu Brunu itd. — Že veste, katerih idejalov zastopniki so ti. Za časa francoske revolucije je bilo ravno tako; z dekretom so odstavili Boga, na altar pa so postavili vlačugo kot boginjo uma. In kakšen je bil konec? Ko so se spametovali, sramovali so se svojih činov in čul se je glas: „Convertere ad Dominum Deum tuum!“

V Rimu, dné 9. oktobra.

P. H.

na Češkem za razumnístvo je“ — rekel je cesar poslancu Fanderliku — „da se pusti s puhlimi frazami zapeljati v take skrajnosti. Prečudna družba pojavila se je na površji. Zoper to se mora odločno postopati!“

Da se s „prečudno družbo“ cesar ne bode pogajal, dosti jasno pové njegov izrek proti Fanderliku. Mladočehi niso sposobni za posredovatelja med deželo in korono. Plemstvo, ako se noče nemožno storiti pri prestolu, ne more podpirati mladočeškega adresnega predloga. Staročeška večina bode ta predlog odklonila, dasi razprave o tej adresi v deželnem zboru ne more zabraniti. Mladočehom bode pa to samo agitacijsko sredstvo, koketovanje prve vrste, — kajti to so samo besede!

Konečno še eno, a na uho, o inteligenciji mladočeških poslancev, koje so pokazali v sobotni seji. Sedeti umejo vsi, o tem sem se uveril; toda marsikak stari zborniški sluga bi jih lahko poučil, kaj imajo delati v parlamentu in katere predloge imajo prečitati do prihodnje seje ter je seboj vzeti. Izmed 38 mladočeških poslancev ni prinesel namreč nijeden v sobotno sejo zborniško predlogo št. 36, da, nijeden izmed njih je še čital ni, dasi so imeli celih štiriindvajset ur za to časa, saj broji skupaj samo 159 polovičnih vrstic in § 42 celó samo 25 vrstic! — Kdo se smeje? (Konec sledi.)

## Dnevne novice.

(Dnevni red) V. seje deželnega zbora kranjskega v Ljubljani dne 22. oktobra 1889 ob 10. uri dopoldne. 1. Branje zapisnika IV. deželno-zborske seje dne 18. oktobra 1889. 2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva. 3. Ustno poročilo upravnega in gospodarskega odseka: a) o prošnji občine Hrenovice za samostojni cestni skladni okraj; b) o prošnji občine Kostelj za uvrstitev okrajne ceste Kočevje-Brod med deželne ceste; c) o poročilu deželnega odbora gledé razširjave trtne uši na Kranjskem; d) o prošnji borovniške in vrhniške občine in okrajnega cestnega odbora vrhniškega za uvrstitev okrajne ceste z Vrhniko do borovniške postaje med deželne ceste; e) o prošnji županstva Kostelj, da se občina razdeli v občini Fara in Banjaloka. 4. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunih bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdenškega zaklada za leto 1890, in o marg. št. 24., 27., 28., 29. in 31. iz § 7. letnega poročila. 5. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu za leto 1888. 6. Ustno poročilo finančnega odseka o deželnih ustanovah na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu. 7. Poročilo finančnega odseka o deželnem donesku za zgradbo novega šolskega poslopja v Ljubljani. 8. Ustno poročilo finančnega odseka o vladni predlogi z načrtom zakona, s katerim se izdajajo na postavi zakona z dné 17. junija 1888, drž. zak. št. 99, določila o plačilu za verski pouk po javnih ljudskih šolah. 9. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu zaklada učiteljskih penzij za leto 1890. 10. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji Franc Baje-a, provizioniranega paznika deželne prisilne delalnice, za daljno dovolitev miloščine. 11. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji Frančiške Drenik za daljno dovolitev vzgojevalnih doneskov njenim trem otrokom.

(Iz isterskega deželnega zbora.) V deželni odbor so bili izvoljeni: Dr. Beeich, dr. Gambini, dr. Cleva (vsi Italijani), in Hrvat prof. Spinčić, ki se je zahvalil na zaupanju z opomnjo, da prevzame odbornístvo, ako mu bode dovolilo šolsko oblastvo.

(Odgovor „Slovenskemu Narodu.“) Karol Havermann pravi: „In der Fixigkeit warst du mir über, aber in der Richtigkeit war ich dir über!“

(Odlikovanje.) Ravnatelj tukajšnje državne re- alke, šolski svetovalec g. dr. I. Mrhal je bil povodom svojega umirovljenja odlikovan z viteškim križcem Fran Josipovega reda.

(„Laibacher Wochenblatt“) piše v svoji sobotni številki proti zadnjemu pastirskemu listu, trdeč, da ravno tisti krogi, za katere je pastirski list namenjen, prostozidarstva nič ne poznajo, ali pa imajo le nejasne pojme o njem, in da je torej dotični oddelek o prostozidarstvu neumesten. Mi na to odgovarjamo, da so bila ravno dotična pojasnila umestna proti nazorom, katera troši „Laibacher Wochenblatt“ in s katerimi je svojo omiko razširjal njegov prednik žalostnega spomina, „Laibacher Tagblatt“. Na

neslanosti v uvodnem članku zoper narodno duhovščino pa mu kliče: Ther' is the humour of fit!  
(Kazaške družbe.) Pod tem naslovom smo nedavno objavili članek, ki je v nekih krogih vzbudil veliko nevoljo, dasi ni bil nikakor naperjen proti zavarovalnicam v obče, marveč proti „sitnim muham“, kakor jih imenuje ljud. Da smo zadeli v tarčo, dokazuje nam najnovejša fuzija „Aziende“ z „Avstrijskim Feniksom“. Torej sedaj naj si dolgoletni zavarovanci „Aziende“ iščejo „po previdnosti“ drugih zavarovalnic? „Azienda“ si je po neumornem delovanju bivšega glavnega zastopnika za Kranjsko pridobila mnogo tal, a kar čez noč so vsi postavljeni pod kap. Jutri se utegne isto prigoditi kje drugje. Posnemati bode treba naše sosede na Štajerskem in Koroškem. Toliko za sedaj.

(Iz državne trtnice) z ameriškimi trtami v Kostanjevici se bode po približni cenvitvi spomladi 1890. l. okolu 140.000 reznikov in 30.000 enoletnih vkoreninjenih trt vrste „Riparia“, 8000 reznikov in 1000 vkoreninjenih trt „Solonis“, potem 4000 reznikov in 1000 vkoreninjenih trt „York-Madeira“ in konečno tudi zalog, kakor slóvejo: „Rupestris“, „Othello“, „Elvira“, „Portals“, „Huntington“, „Viola“, „Noah“, „Cunningham“, „Gloire du Montpellier“ vsake vrste kakih 200—1000 reznikov oddavalo. Da se vinogradnikom po možnosti more ustreči, bodo od dneva po razglasu v dotičnih občinskih pisarnah napovedovalne pole na razpolaganje, v katere naj vinorejci svoje ime in priime, stališče, hiš. št., potem zaželjene trte in številko trt do 15. novembra 1888 vpišejo; tistim, kateri se bodo pozneje oglasili, bode mogoče še-le ustreči, ako bode kaj zaloge ostalo. Dosedanja cena reznikov je bila 6 glđ. za 1000 komadov in 10 glđ. za 1000 komadov vkoreninjenih trt.

(Irredentovci.) Sotrudniki tržaškega „Indipendente“, Rossi, Ullmann in Zampieri, ki so bili štiri mesece v preiskovalnem zaporu, bili so dne 17. t. m. prepeljani v Inomost, ker je tamošnje deželno sodišče delegovano za konečno obravnavo.

(Pri občinski volitvi) dne 16. t. m. v Osilnici je bil županom izvoljen Jože Ožura, ki je načeloval občini že 18 let. Za svetovalca sta bila izvoljena Anton Štimec, trgovec z vinom in I. Wolf, kmetovalec; za odbornike pa: Blaž Šercer, Blaž Kovač, Jakob Štimec, Anton Štimec, Franc Hoenigman, Peter Šercer, Matija Lavrič, Jože Štimec in Blaž Štimec. Vsi možje so poštenjaki.

## Telegrami.

**Budimpešta, 21. oktobra.** V liberalnem klubu je Fejervary obseg odgovora na interpelacijo o monorski zadevi zaradi zastave načrtal: Službenik domobranstva mora biti enak onemu skupne armade. Ker slednji od leta 1881 zaukazuje deset raznih znamenj-zastav, mej temi črno-rumeno kot poveljniskovo znamenje, velja to tudi za domobranstvo. Nikdo ne namerava žaliti prave čute ogerskega naroda, o čemur se je mogel baš sedaj vsakdo prepričati. — Vsi listi pozdravljajo Najvišje pismo kot nov dokaz pravega konstitucionalnega mišljenja vladarjevega. „Pester Lloyd“ pravi, da sedaj, ko je pritožba zaradi naslovnega vprašanja zginila s sveta, more tudi vojno vprašanje mirno počivati. „Pester Hirlep“ izraža prepričanje, da bo ogerska družba odslej opustila politiko občutljivostij in škodljivih razburjenostij zaradi malenkostnih zadev.

**Belgrad, 20. oktobra.** Danes se je skupščina s prestolnim govorom otvorila. Isti naglašja, da preosnovalna dela zahtevajo mir na znotraj in zunaj. Prijateljske razmere z ostalimi državami se niso samó ohranile, marveč tudi utrdile. Vlada hoče negovati mir in slogo na balkanskem poluotoku ter pospeševati samostalni razvoj balkanskih narodov.

**Peterburg, 20. oktobra.** Car, carevna in carska družina so se sinoči v Gačino povrnil.

## IZJAVA.

Podpisani deželni poslanci slovenskega kluba v goriškem deželnem zboru štejemo si z ozirom na poročilo „Soče“ od 11. t. m. št. 41. zadevajoče volitev deželnega odbora v dolžnost tukaj izjaviti, da smo se pri glasovanju za dva deželna odbornika toliko v

svojem klubu, kakor tudi potem v deželnem zboru dali voditi le po svojem prepričanju, držeč se načel, naj izmed slovenskih poslancev ne gledé na osebe prideta in sta voljena v odbor moža, ki bi bila za ta velevažen posel naj sposobnejša; zategadelj smo oddali svoje glasove za gg. dr. Abrama in dr. Nikolaja Tonklija, ker smo bili po dolgi, vsestranski in stvarni razpravi prišli do prepričanja, da imata onadva popolno sposobnost, spretnost in že praktično izurjenost v opravih deželnega odbora.

Naj nam bode še dovoljeno pojasniti, da od 10 poslancev našega kluba niso glasovali g. dr. Abram, g. dr. Nikolaj Tonkli in g. dr. Gregorič, kadar je glasovanje zadevalo njih osebe; g. dr. Roje je glasoval za g. dr. Gregoriča in g. dr. Ivančič je bil odsoten radi bolezn.

V Gorici 12. oktobra 1889.

prof. Tomaž Čerin, l. r.  
dr. Andr. Lisjak, l. r.  
Andr. Kocjančič, l. r.  
R. Mahorčič, l. r.  
dr. Jos. Tonkli, l. r.

(1)

Bolnikom na živeli najtopleje priporočamo v 17. natisu izšlo brošuro Romana Weissmanna: O živčnih boleznih in kapu, kakó se jih izogniti in ozdraviti; dobiva se brezplačno v lekarni Josipa Svobode v Ljubljani.

## Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. oktobra.

|                                           |               |
|-------------------------------------------|---------------|
| Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka) | 85 gl. 70 kr. |
| Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „                | 86 „ — „      |
| 5% avstr. zlata renta, davka prosta       | 109 „ 65 „    |
| Papirna renta, davka prosta               | 100 „ 25 „    |
| Akcie avstr.-ogerske banke                | 919 „ — „     |
| Kreditne akcije                           | 307 „ 25 „    |
| London                                    | 119 „ 25 „    |
| Srebro                                    | — „ — „       |
| Francoski napoleond.                      | 9 „ 50 „      |
| Cesarski cekini                           | 5 „ 67 „      |
| Nemške marke                              | 58 „ 42 „     |

Katoliška tiskarna  
priporoča raznovrstne  
vizitnice  
po nizki ceni.

## Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev  
opatiije Soulac (Gironde).  
Dom MAGUELONNE, pripor.

Najecije odkrivanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po priporji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepuje in popolno ozdravi celjusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n. citateljem, opozorjé na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrška **SEQUIN** Bordeaux (Francija)

rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav. (9)

# „AVSTRIJA“

vzajemno zavarovalno društvo na človeško življenje  
(ustanovljena l. 1860.).

Ravnateljstvo: na Dunaji, I., Schottenring št. 8, v lastni hiši.

Zavaruje na človeško življenje v vseh kombinacijah po najnižjih tarifah.

Take kombinacije so:

1. Zavarovana svota izplača se po smrti zavarovane, kadarkoli se ta pripeti. Za vojake tudi, ko bi v vojski padli.

2. Zavarovana svota izplača se po smrti zavarovane, ali pa popred njemu samemu, kadar doseže določeno starost.

3. Zavarovana svota izplača se po smrti prvo umrlega na preživečega. — (Nasprotno zavarovanje med zakonskimi.)

4. Zavarovana svota izplača se, kadar zavarovane določeno starost doseže, njemu samemu, po njegovi smrti pa še enkrat njegovim dedičem.

5. Zavarovana svota izplača se zavarovane, ako pred 60. letom umrje, kadar pa doživi 60. leto, izplačuje

se mu do smrti vsako leto 10% zavarovane svote kot letno pokojnino; njegovim dedičem pa še ostalo svoto, ako je zavarovane popred umrl, predno je celo zavarovano svoto kot letno pokojnino prejel.

6. Zavarovana svota izplača se otroku, kadar določeno starost doseže, ako bi pa otrok popred umrl, povrne se vplačana premija z 5% obrestnimi obrestmi.

7. Zavarovana svota izplača se otroku za doto, kadar določeno starost doseže, ne da bi bil še kdo zavezan premijo plačevati, ako bi plačnik premije popred umrl. Vplačane premije povrnejo se, ako otrok pred določeno starostjo umrje.

8. Razun navedenih kombinacij sprejema „Avstrija“ še zavarovanje pokojnin in rent.

L. 1888. izplačala je „Avstrija“ glđ. 376.234-14

Za svojega obstanka (l. 1860.) pa je izplačala „ 6.660.000

Društvene rezerve znašajo koncem l. 1888. „ 2.587.984-51

Društveno premoženje koncem l. 1888. „ 2.633.242-38

Ponudbe za zavarovanja sprejema, pojasnila, pregleda in tarife brezplačno daje.

Nadzorništvo „AVSTRIJE“ v Ljubljani:

Ignacij Valentinčič.

Pisarna: Sv. Petra cesta št. 73 (nova).